

CYNGOR CYFFREDINOL YNGHYLCH APELIO
YN ERBYN EICH TRETH GYNGOR NEU
ARDRETHI ANNOMESTIG

Nid yw'r arweiniad hwn yn cwmpasu pob agwedd o'r broses apêl. Nid oes rhaid i ni ddilyn popeth yn yr arweiniad hwn, ac nid yw'n effeithio ar sut rydym ni'n defnyddio'r deddfau neu reoliadau perthnasol. Byddwn yn ymateb i unrhyw gais rhesymol gennych chi am gyngor neu eglurhad.

BETH YW'R TRIBIWNLYS PRISIO?

Mae Tribiwnlys Prasio Cymru (TPC) yn gorff annibynnol barnwrol a sefydlwyd gan y gyfraith i wrando ar a phenderfynu ar apeliadau ynghylch Ardrethi Annomestig, y Dreth Gyngor ac Ardrethi Draenio. Mae Tribiwnlys Prasio Cymru'n gweithredu ledled Cymru ac mae ei swyddfa weinyddol yng Nghasnewydd.

Mae'r Tribiwnlys yn annibynnol o Asiantaeth y Swyddfa Brisio, sy'n gyfrifol am asesu eiddo ar gyfer ardrethi a'r C yngor/Awdurdod Bilio, sy'n cyhoeddi biliau'r Dreth Gyngor.

Mae aelodau Tribiwnlys Prasio Cymru yn bobl leol sy'n wirfoddolwyr. Er efallai nad ydynt yn meddu ar gymwysterau proffesiynol maent yn derbyn hyfforddiant ffurfiol ac maent yn brofiadol o ran gwrando ar apeliadau. Yn arferol bydd tri aelod yn gwrando ar eich apêl chi, er y gall dau aelod wrando ar apêl os yw pawb yn y gwrandawriad yn cytuno i hynny. Bydd clerch, sy'n gyflogai a delir gan y Tribiwnlys, yn cynghori ar bwyntiau gweithdrefn a'r gyfraith.

Mae'r Tribiwnlys yn darparu gwasanaeth am ddim felly ni all ddyfarnu costau yn eich erbyn chi. Fodd bynnag, mae'n rhaid i chi dalu eich costau eich hun yn gysylltiedig â mynd i wrandawriad Tribiwnlys.

Manylion cyswllt y Tribiwnlys Prasio yw:

Tribiwnlys Prasio Cymru
22 Gold Tops
CASNEWYDD
NP20 4PG
Rhif ffôn: 01633 255003
E-bost: correspondence@valuationtribunal.wales

SUT YDW I'N APELIO?

1. Ardrethi Annomestig a Phrisio'r Dreth Gyngor (Bandio)

Os ydych chi'n anhapus gyda'r Gwerth Ardrethol neu eich band Treth Gyngor, mae'n rhaid i chi gysylltu ag Asiantaeth y Swyddfa Brisio. Cyfeiriad gwefan yr Asiantaeth yw www.voa.gov.uk a'r rhif ffôn yw 03000 505505.

Gellir llenwi cynnig i addasu eich Gwerth Ardrethol neu eich band Treth Gyngor ar-lein neu gall Asiantaeth y Swyddfa Brisio anfon ffurflen atoch chi.

Mae'n rhaid i Asiantaeth y Swyddfa Brisio, trwy'r gyfraith, anfon manylion i'r Tribiwnlys am unrhyw gynnig heb ei ddatrys, yn unol â therfynau amser rhagnodedig, a phan drosglwyddir hynny mae'r cynnig yn dod yn apêl. Yn arferol mae Asiantaeth y Swyddfa Brisio yn rhoi apeliadau Ardrethi Annomestig mewn rhaglenni ac yn darparu hysbysiad ymlaen llaw yr amserlen ar gyfer y cyfnod cynnal trafodaethau cyn y rhestru arfaethedig gan y Tribiwnlys.

2. Atebolrwydd a Gostyngiadau'r Dreth Gyngor

Cewch apelio yn erbyn unrhyw benderfyniad y Cyngor ynghylch eich atebolrwydd y dreth gyngor, cyfrifo'r swm sy'n daladwy neu p'un ai y dylai eich eiddo chi fod wedi'i eithrio ai beidio. Gallai anghydfodau ynghylch cyfrifo'r swm sy'n daladwy gynnwys dyfarnu disgowntiau neu ostyngiad y dreth gyngor.

Yn gyntaf mae'n rhaid i chi ysgrifennu at y Cyngor a darparu manylion eich anghydfod chi. Dylai'r Cyngor ymateb gyda'i benderfyniad cyn pen dau fis. Os ydych chi'n anhapus gyda'r penderfyniad hwnnw ac yn dymuno apelio, mae'n rhaid i chi gysylltu â'r Tribiwnlys cyn pen deufis o benderfyniad y Cyngor.

Os nad yw'r Cyngor yn ysgrifennu atoch chi cyn pen dau fis, cewch barhau i gyflwyno apêl cyn belled nad oes mwy na phedwar mis wedi mynd heibio ers i chi ysgrifennu at y Cyngor yn y tro cyntaf.

Nid yw'r Tribiwnlys yn gwrando ar apeliadau ynghylch Budd-dal Tai neu'r rhesymau pam nad ydych chi wedi talu eich bil Treth Gyngor. Dylech gysylltu gyda'ch cyngor lleol am gyngor ynghylch y materion hyn.

3. Hysbysiadau Cwblhau

Os yw'r Cyngor yn cyflwyno hysbysiad cwblhau i chi ac rydych chi o'r farn nad yw'r gwaith i'r eiddo wedi'i orffen neu na ellir ei orffen yn rhesymol erbyn y dyddiad yn yr hysbysiad, cewch apelio'n uniongyrchol atom ni.

Os ydych chi'n dymuno apelio, mae'n rhaid i chi gysylltu â'r Tribiwnlys cyn pen pedair wythnos o dderbyn yr hysbysiad cwblhau. Dylech gyflwyno eich apêl yn ysgrifenedig a rhaid cynnwys copi o'r hysbysiad cwblhau. Dylech gyflwyno apêl ar wahân ar gyfer pob hysbysiad cwblhau.

4. Hysbysiadau Cosb ac Apeliadau Ardrethi Draenio

Mae'r Tribiwnlys hefyd yn gwrando ar apeliadau yn erbyn cosbau a gyflwynwyd gan Asiantaeth y Swyddfa Brisió neu'r Cyngor am beidio â darparu'r wybodaeth y mae ganddynt yr hawl i ofyn amdani.

Mae apeliadau yn erbyn asesiadau ardrethi draenio a bennwyd gan Fwrdd Draenio yn dod o dan awdurdodaeth y Tribiwnlys Prisió.

BETH SY'N DIGWYDD AR ÔL I'R TRIBIWNLYS DDERBYN APÊL?

Byddwn yn anfon hysbysiad atoch chi yn cydnabod derbyn eich apêl. Mae arweiniad ynghylch ymdrin ag apeliadau ar gael ar wefan Tribiwnlys Prisió Cymru neu gellir gofyn am gopi trwy gysylltu â swyddfa'r Tribiwnlys.

Byddwch yn cael eich hysbysu o leiaf bedair wythnos cyn dyddiad y gwrandawriad. Os na fedrwch chi ddod i'r gwrandawriad ar y dyddiad a'r amser a nodwyd, cewch ofyn am ddyddiad gwrandawriad arall neu gall y Tribiwnlys ymdrin â'ch achos chi yn eich absenoldeb.

Os yw'r achos yn cael ei ohirio gall fod gryn amser nes i ni fedru rhoi dyddiad gwrandawriad newydd i chi.

BETH SY'N DIGWYDD MEWN GWRANDAWRIAD TRIBIWNLYS?

Yn arferol mae trafodion yn y gwrandawriad yn anffurfiol, serch hynny, mae gweithdrefnau'r Tribiwnlys yn cael eu llywodraethu gan y gyfraith ac mae ganddo ei Brotocolau ei hun (arferion a gweithdrefnau) sy'n darparu rhagor o arweiniad ynghylch yr hyn a ddisgwylir gan y partion sy'n ymddangos o'i flaen. Mae'r Protocolau hyn a rhagor o arweiniad i'w gweld ar ein gwefan.

Bydd y Tribiwnlys yn penderfynu pwy fydd yn cyflwyno eu hachos gyntaf a bydd yn sicrhau bod y rhai sy'n anghyfarwydd â gweithdrefnau'r Tribiwnlys yn cael pob cyfle i gyflwyno eu tystiolaeth, a bod y ffeithiau perthnasol yn cael eu cyflwyno mor llawn ag y bo'n bosibl.

Nod y Tribiwnlys yw trin pawb yn deg ac ni fydd yn trin unrhyw un sy'n cyflwyno apêl yn llai ffafriol am unrhyw reswm.

Os oes gennych chi unrhyw anghenion yn ymwneud â'ch golwg, clyw neu symudedd, er enghraifft, neu os oes arnoch chi angen cyfieithydd, gadewch i swyddfa'r Tribiwnlys wybod ymlaen llaw, os gwelwch yn dda, ac fe wnawn ein gorau i gynorthwyo.

RHAGOR O WYBODAETH

Cynhelir gwrandawriadau yn Swyddfa'r Tribiwnlys, adeiladau cyhoeddu a lleoliadau addas eraill. Gellir gofyn i chi fod yn bresennol wyneb yn wyneb neu drwy gyswllt fideo.

Paratoir yr hysbysiadau yn Gymraeg a/neu yn Saesneg, yn dibynnu ar yr iaith a ddefnyddiwyd i gyflwyno'r apêl wreiddiol.

Croesewir gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd ysgrifennu atom ni yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r gyfraith yn caniatáu i unrhyw un ymweld â swyddfa Tribiwnlys i edrych ar gopïau agendâu a phenderfyniadau a wnaed gan y Tribiwnlys yn y chwe mlynedd ddiwethaf. Agendâu yw rhestrau apeliadau y rhoddwyd dyddiad gwrandawriad iddynt.

Cewch ragor o wybodaeth am Dribiwnlys Prisio Cymru, ei restrau a'i benderfyniadau apeliadau a'i gyhoeddiad ar y wefan hon: www.valuationtribunal.wales.

Deddfwriaeth berthnasol

Gweinyddir Ardrethi Annomestig a'r Dreth Gyngor gan Ddeddfau Cyllid Llywodraeth Leol 1988, 1992 a 2012 a rheoliadau cefnogol, yn benodol:

- i) Rheoliadau'r Dreth Gyngor (Newid Rhestrau ac Apelau) 1993 Offeryn Statudol 290 (fel y'i diwygiwyd)
- ii) Rheoliadau Tribiwnlys Prisio Cymru 2010 Offeryn Statudol 713 (fel y'i diwygiwyd)

- iii) Rheoliadau Ardrethi Annomestig (Newid Rhestrau ac Apelau) (Cymru) 2005 Offeryn Statudol 758 (fel y'i diwygiwyd)
- iv) Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2012 (fel y'i diwygiwyd);
- v) Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2012 (fel y'i diwygiwyd); a
- vi) Rheoliadau Tribiwnlys Prisio (Cymru) 2010 (fel y'i diwygiwyd)